

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

318

Vragen van het lid **Gesthuizen** (SP) aan de ministers van Justitie en van Buitenlandse Zaken over *de procedure op grond van Wet overdracht en tenuitvoerlegging van strafvonnissen* (ingezonden 27 september 2010).

Antwoord van staatssecretaris **Teeven** (Veiligheid en Justitie) (ontvangen 29 oktober 2010) Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2010–2011, nr. 317.

Vraag 1

Bent u bekend met het feit dat gedetineerden, nadat zij in het kader van de Wet overdracht en tenuitvoerlegging van strafvonnissen (WOTS) overgebracht zijn naar Nederland, hier soms een langere straf uit moeten zitten dan in het land van herkomst werd opgelegd?¹ Zo ja, wat vindt u daarvan?

Antwoord 1

Er worden na overbrenging naar Nederland geen hogere straffen opgelegd dan in het land waar de gedetineerde is veroordeeld. Evenmin komt de veroordeelde na overbrenging naar Nederland in een ongunstiger positie voor wat betreft zijn vervroegde of voorwaardelijke strafrechtelijke invrijheidstelling. Het op 21 maart 1983 te Straatsburg tot stand gekomen Verdrag inzake de overbrenging van gevonnisse personen (hierna: VOGP) bepaalt dat de strafrechtelijke positie van de gevonnisse persoon door de overbrenging niet verzaamd dient te worden. Dat gebeurt in de praktijk dan ook niet.

Vraag 2

Wat vindt u ervan dat een Nederlander die in Noorwegen werd veroordeeld tot 9 jaar gevangenisstraf en in dat land naar alle waarschijnlijkheid na 4,5 jaar vervroegd in vrijheid zou worden gesteld, in Nederland na een WOTS-procedure pas na 6 jaar voorwaardelijk in vrijheid kan worden gesteld?² Hoe is dat te rijmen met de bepaling in het Verdrag inzake de overbrenging van gevonnisse personen, die een verzwaring van de strafrechtelijke positie bij de strafoplegging in het thuisland uitsluit?

Is het uitzitten van langere en zwaardere straffen niet in strijd met de WOTS en de internationale verdragen op dit gebied? Zo ja, heeft Nederland de beleidsvrijheid om ervoor te zorgen dat straffen niet langer duren en zwaarder ten uitvoer worden gelegd dan in het veroordelende land? Welke

¹ Gezant uit Nederland, «Met WOTS terug naar Nederland», 2010.

² Casus onderhands doorgegeven aan de bewindspersonen.

maatregelen gaat u nemen om hier voor te zorgen? Wat betekent dit voor de mensen die op dit moment in Nederland na de WOTS-procedure een langere of zwaardere straf uitzitten dan in het buitenland is opgelegd? Bent u bereid zich in te zetten voor een betere voorlichting van gedetineerden in het veroordelende land, alvorens zij definitief kiezen voor de WOTS-procedure, zodat zij tenminste op de hoogte zijn van het feit dat de straf in Nederland langer kan duren en zwaarder kan zijn?

Antwoord 2, 5, 6

De veroordeelde om wie het gaat heeft de Noorse autoriteiten verzocht om zijn resterende straf in Nederland te mogen ondergaan. De Noorse autoriteiten hebben Nederland in 2008 verzocht om de in Noorwegen opgelegde gevangenisstraf van negen jaar verder in Nederland ten uitvoer te leggen. In het verzoek deelden de Noorse autoriteiten eenduidig mee dat de veroordeelde in Noorwegen in vrijheid zou worden gesteld nadat hij tweederde van de aan hem opgelegde straf had ondergaan. De door de Noorse autoriteiten meegedeelde datum van vrijlating is leidend bij de verdere behandeling van het verzoek. Er is in deze casus geen sprake van een verzwaaring van de strafrechtelijke positie van betrokkene. Hij komt in Nederland op dezelfde datum vrij als het geval zou zijn geweest wanneer hij in Noorwegen was gebleven. Er is derhalve geen aanleiding om maatregelen te treffen. In meer algemene zin merk ik nog op dat het ministerie van Buitenlandse Zaken Nederlandse gedetineerden in het buitenland alsmede hun contactpersonen zowel schriftelijk als mondeling voorziet van informatie, waarbij uiteengezet wordt welke mogelijkheden er in de staat van veroordeling bestaan inzake vervroegde invrijheidsstelling of vreemdelingenrechtelijke uitwijzing. Voorts wordt erop gewezen dat na overname van de tenuitvoerlegging door Nederland, de Nederlandse regeling over voorwaardelijke invrijheidstelling van toepassing zal zijn.

Vraag 3

Hoe beoordeelt u het feit dat diezelfde Nederlander niet alleen een langere straf uit moet zitten na de WOTS-procedure, maar ook in een zwaarder regime (huis van bewaring) terecht komt, terwijl hij in Noorwegen al na eenderde van de straf naar een lichter regime werd geplaatst?³ Op basis van welke wet of regel gebeurt dit?

Antwoord 3

Zoals uit de voorgaande antwoorden blijkt, is de stelling onjuist dat betrokkene een langere straf moet uitzitten. Betrokkene is op dit moment onder een regulier regime geplaatst. Voorzover er sprake is geweest van verblijf in een huis van bewaring, was dit aansluitend aan zijn overbrenging uit Noorwegen. De overdracht van de tenuitvoerlegging van een strafvonnis op basis van het VOGP ziet op de vrijheidsstaf. Het verdrag schrijft voor dat de tenuitvoerlegging van die straf geschiedt volgens de regels van de tenuitvoerleggende staat. Het is dus niet zo, dat de tenuitvoerlegging op eenzelfde type detentieplaats of onder hetzelfde regime moet plaatsvinden als in de staat van veroordeling.

Vraag 4

Bent u bekend met het feit dat de Hoge Raad heeft geoordeeld dat de rechter in Nederland moet onderzoeken of het waarschijnlijk zou zijn dat de veroordeelde in het buitenland vervroegd in vrijheid zou zijn gesteld?⁴

³ Casus onderhands doorgegeven aan de bewindspersonen.

⁴ Hoge Raad, 14 september 2010, LJN: BM4453. «In aanmerking genomen dat art. 11, eerste lid sub d, van het Verdrag inzake de overbrenging van gevonnisde personen (Trb. 1983, 74) een verzwaaring van de strafrechtelijke positie van de veroordeelde uitsluit en namens de veroordeelde als verweer is gevoerd dat bij tenuitvoerlegging van de straf in Frankrijk na ommekomst van de helft van de straf om vrijlating had kunnen worden verzocht, had de Rechtbank blij moeten geven te hebben onderzocht – zonedig onder het doen inwinnen van nadere inlichtingen bij de verzoekende staat – of een eventuele vervroegde of voorwaardelijke invrijheidstelling waartoe in de verzoekende staat bij voortgezette tenuitvoerlegging zeker of met grote mate van waarschijnlijkheid zou zijn overgegaan, van dien aard zou zijn geweest dat de veroordeelde door de in Nederland opgelegde straf in een nadeliger positie zou komen te verkeren wat de daadwerkelijke duur van zijn detentie betreft (vgl. HR 16 december 1997, LJN ZD0883, NJ 1998, 369). Nu de Rechtbank geen blij heeft gegeven

Gebeurt dat in alle gevallen? Welke gevolgen heeft deze uitspraak, vooral ten aanzien van die veroordelende landen waar het indienen van een verzoek tot vervroegde of voorwaardelijke invrijheidstelling doorgaans wordt ingewilligd? Is het waar dat het hier met name gaat om Duitsland en enkele Scandinavische landen?⁵ Zo nee, om welke landen gaat het?

Antwoord 4

Ja. Het oordeel van de Hoge Raad wijkt niet af van de lijn die in de jurisprudentie terzake in 1998 is ingezet (27-01-1998, LJV ZD8172). Het is sindsdien praktijk dat het bedoelde onderzoek wordt verricht. Dit geldt voor alle landen.

van een dergelijk onderzoek, heeft zij haar uitspraak niet naar de eis der wet met redenen omkleed. Het middel klaagt daarover terecht.»

⁵ Gezant uit Nederland, «Met WOTS terug naar Nederland», 2010.